

Upravni odbor KZ Kranj je na svoji zadnji seji sprejel resolucijo, naslovljeno na Glavno zadržno zvezo Slovenije. Podobno resolucijo v skrajšanem obsegu je poslala na isti naslov tudi Sindikalna podružnica pri KZ Kranj. Namen teh dveh resolucij je, da se prikaže poslovodje KZ Kranj v najboljši luči. Upravni odbor, Gorjanci in Zabret nastopajo v povečani osebni borci za socialistični razvoj kmetijstva in podeželja, Perovšek pa kot zavirač in razdirač takega razvoja. Pozivi obeh resolucij se zaključujejo, naj Perovšek preneha napadati v časopisju, temveč naj se stvari uredijo interno, odnosno preko častnega razsodišča ali ankete komisije Glavne zadržne zveze. Odbor zaključuje poziv s sledečo grožnjo:

»V kolikor bi pa KZ Kranj na ta način ne dobila zadoščenja, bi vsekakor morala, čeprav nerada, nastopiti redno sodno pot, ker to zahteva njena čast in je to zahteva vseh njenih združnikov!«

Predvsem se čudim, da upravni odbor ne razlikuje, katere stvari se tičejo njega in katere stvari Zabreta in Gorjanca. Zaradi tega moram upravnemu odboru še enkrat povedati, da se bo moral v bodoče preusmeriti samo na področje svoje zadruge in skrbeti za napredek kmetijstva med svojimi združniki. Moral se bo odpovedati zbiranju denarnih sredstev s področja sosednjih združ. Upravni odbor navaja v resoluciji dobesedno: »Ni res, da je bil pretežni del lesa odkupljen s področja tujih združ (92%), ampak je bilo s področja sosednjih združ odkupljeno le 27%, 54,7% od okoliških kmetov, ki niso imeli v združah svojega lesnega odseka, in iz domačega področja 18,3%.«

To je prelep primer zavijanja resnice, tovariši!

Resolucija najprej trdi, da ni res pretežni del lesa odkupljenega s področja tujih združ, zaključuje pa, da je s domačega področja odkupljenega 18,3%. Katero pa je to domače področje, tovariši? To je področje vaše KZ Kranj in s tega področja niste dobili niti enega četrtine sokov, od katerih živi vaša družina. Več kot tri četrtine čistega dobička ste torej zbrali na področju tujih združ. Prišli pa je čas, ko boste morali računati samo na lastne sile in s temi lastnimi silami napraviti kaj za napredek kmetijstva. S tem sem razjasnil tudi vaše uvodno zavijanje o velikih, srednjih in malih združah in kako so tudi v državnem sektorju potrebni mali, srednji in veliki obrati. Čudno, da niste ugotovili, da so tudi v vodi potrebne male, srednje in velike ribe in da je svet tako smotrno ustvarjen, da velike ribe žro male itd. Takó vprašanje sploh ni bilo postavljeno. Ravno nesolidarno zajedanje ene KZ v delovno področje druge KZ je bilo načeto. Vprašanje je bilo postavljeno, ali je prav, da se zbirajo tolikšna denarna sredstva v napol mestni KZ na račun kmečkega podeželja, ki bi porabilo sredstva v interesu razvoja združništva in kmetijstva prav na vasi! Seveda popolnoma razumem slabost odbornikov, da se tujim virom dobička nočejo odpovedati in da so kot en mož vstali v obrambo teh 82%. Toda trdno sem prepričan, da bosta upravni in nadzorni odbor OZZ odobrila moje stališče v gornjem vprašanju.

V resoluciji se vrstijo točka za točko z besedami: »Ni res, da...« Ne vem, koga boste pričeli s takim zanikanjem. Vi zanikujete, da posamezni uslužbenci odločajo mimo volje združnikov, toda poglejte, kaj se je zgodilo vam, odbornikom upravnega odbora KZ Kranj samim; Advokat dr. Jakob Moho-

rič iz Ljubljane je naslovil tov. Slavku Bezniku, odgovornemu uredniku »Glasu Gorenjske«, pismo z naslednjim začetkom: »Kot pooblaščenec upravnega odbora Kmetijske zadruge z o. j. Kranj se obračam na vas v naslednji zadevi!« in (zaključek) »Zato se obračam na vas in vam v imenu upravnega odbora KZ Kranj pošiljam v objavo naslednji članek...«

Na moje vabilo je prišel na razgovor predsednik KZ Kranj in mi izjavil, da upravni odbor KZ Kranj ni nikoli razpravjal o pooblastilu za dr. Jakoba Mohoriča kot zastopnika KZ Kranj, niti niso njega kot predsednika KZ Kranj vprašali za pristanek, da bi dr. Jakob Mohorič nastopal v imenu KZ Kranj. Predsedniku KZ Kranj je popolnoma neznano, kdo od odbornikov, odnosno uslužbencev je dal tako pooblastilo dr. Jakobu Mohoriču že 7. novembra 1953, kajti tov. Puhar kot predsednik KZ je zvedel za stvar šele na sestanku, ko so sprejemali resolucijo, dne 3. decembra 1953.

Vidite, tovariši, da imam pismeni dokument, kako delajo posamezniki mimo volje in vednosti upravnega odb. KZ Kranj celo v času, ko sem jaz tak postopek javno v časopisju kritiziral. Kako pa je v času, ko nihče na to ne pazi?

Zabret in Gorjanci sta za razvoj združništva škodljiva, ker stalno dajeta svoji okolici negativno politično orientacijo. V sredini, ki komunistom ni naklonjena, imata lahko Gorjanci in Zabret pomembno politično vlogo. V sredini, ki trpi nekaj zavednih in sposobnih komunistov, sta Gorjanci in Zabret politično brez pomena; kot človeka od trgovske stroke pa lahko uporabna.

Ing. Janez Perovšek

Upravni odbor je v resolucijah prezrl moje konkretne navedbe glede političnega stališča omenjenih dveh funkcionarjev KZ Kranj in trdi, da je »iz članka razvidna le osebna mržnja in nesprotnost s strani ing. Perovška...«. Mislim, da oba gospoda sama najbolje vesta, kdaj sem ju spoznal in da nimam nikakih osebnih stikov niti osebne mržnje, pač pa sem smatral za potrebno iz družbenih in združnih ozirov opozoriti na ta primer. Zadruga ne sme biti organizacija, v kateri bi našla oporo reakcija socialističnega razvoja. Nikoli nisem v člankih trdil, da sta Zabret in Gorjanci strokovno nesposobna, temveč sem ostro napadal njuno politično negativno delovanje. Če je razlog obrambe Zabreta in Gorjanca od strani upravnega odbora ta, da ju brani prav zato, ker zagovarja isto politično stališče kot Zabret in Gorjanci, potem bodo morali združniki na letnem zboru res paziti, koga bodo izvolili v upravo, če pa je politično stališče sedanjega upravnega odbora drugačno kot Zabreta in Gorjanca, ju bo odbor sam izločil.

Kmetom združnikom torej svetujem, da se oprejo samo na lastne sile. Sprijaznijo naj se z dejstvom, da trgovsko poseganje v področje tujih združ ni socialistično. Prav tako naj ne gojijo upov, da jim bodo v sedanjih stvarnostih razlašeni bogataši pomagali v boljše življenje. Ne! To bo spet plod kmetovega lastnega prizadevanja in truda. In ravno v tem poljedelskem trudu naj mu zadruga nudi večjo pomoč kot do sedaj.

Ing. Janez Perovšek

Težave z elektriko v Kamniku

V Kamniku preurejajo električno omrežje, ker je bilo dosedanje preobremenjeno. Ze pred leti so pričeli graditi pri železniški postaji novo transformatorsko hišico, katero so te dni dogradili in opremili. Zal je bila pri tem projektantu postavljena nerešljiva naloga, da mora brez primerne materiala rešiti problem elektr. omrežja za celo mesto.

Okolici transformatorja bo pomagano, večji del potrošnikov pa bo še vedno ostal na istem ali še na slabšem, predvsem vzhodni del mesta, Spodnje Mekinje in Graben. Transformator pri kolodvoru ni bil postavljen z namenom, da bi rešil vprašanje elektrike v Kamniku za daljše obdobje. Vprašanje električne preskrbe ostaja še vedno odprto. Na Grabnu gradijo velike stanovanjske bloke, razširja se Tovarna usnja, nezanesljivo dobavo toka ima vodovod, v velikih delih mesta bo napetost ostala še vedno slaba — to in še mnogo drugega je dalo povod, da so se nedavno sestali zastopniki Elektro-Ljubljane in pododbora za elektroenergetske zadeve pri komunalnem odboru v Kamniku.

Pokazalo se je, da so bili pri preurejanju cest med okupacijo visokonapetostni kabli zelo poškodovani. Ceste so bile znižane, pri čemer so prišli kabli skoraj na površino in jih je cestni valjar zmečkal. Na sestanku je bilo ugotovljeno, da sedaj ni primeren čas za dokončno ureditev omrežja, ker tovarna v Svetozarevu visokonapetostnih zemeljskih kablov še ne izdeluje, uvoženi so pa predragi. Zato je bolje, da se omrežje nekoliko preuredi.

K popolni ureditvi bi pristopili čez nekoliko let. Med tem bi zbrali vse podatke o potrebah in razvoju mesta in upoštevati tudi to, da se bo poraba v gospodinjstvu zaradi ugodnih

tarif zelo zvečala. V kratkem bo ponovni sestanek in kaže, da bo preureditev omrežja enostavna in izvedljiva z majhnimi stroški. Preureditev je zamišljena v naslednji obliki: novozgrajeni transformator bo napajal Sutno, Novi trg, zapadni del mesta in usnjarno. Transformator na Fužinah bo imel dovod na Graben in v bloke na Grabnu. Od tega transformatorja bo zgrajen nekaj sto metrov dolg zvezni vod za 3000 voltov do mekinjskega voda. S tem dobi dovolj energije transformator v Tovarni kovanega orodja v Spodnjih Mekinjah in transformator v Mekinjah. Na transformator v Tovarni kovanega orodja bodo neposredno priključeni vodovod in Spodnje Mekinje.

Kabel, ki je doslej dovajal Mekinjam energijo z Glavnega trga, bi delal v obratni smeri in Gl. trg bo tako imel dvojni dovod. Ker bo postaja na Glavnem trgu zelo razbremenjena in dvojni napajana (po popravilu tretjega kabla celo trojno), bodo tudi v ostalem delu mesta razmere izboljšane. Potrebni kabel za preureditev omrežja bodo dobili od vodo Godič—Stahovica, oz. Mekinje—Godič. Ker je za traso zveznega voda že izdano gradbeno dovoljenje, bo-

Občinski praznik v Loki

V Škofji Loki bo 18. decembra slavnostna proslava občinskega praznika. Na ta dan so leta 1941. prvi partizani množično odšli v gozdove in pričeli odločno borbo za osvoboditev zasužnjene domovine. Partizansko gibanje se je v Škofji Loki pojavilo že v začetku junija 1. 1941. Takrat so pričeli z zbiranjem orožja. Meseca avgusta je bil osnovan odbor OF za Škofjo Loko. Odbor se je sestajal vsak teden, člani pa so v okolju pri-

že v zadnji številki našega lista smo objavili poročilo kranjskega občinskega ljudskega odbora na 15. redni seji, ki je obravnavalo stanovanjske probleme v Kranju. Po obširni razpravi odbornikov mestne občine, je ljudski odbor sprejel številne sklepe, ki bodo že v bližnji bodočnosti omilili stanovanjsko stisko, v nekaj letih pa jo postopoma sploh odpravili.

Ljudski odbor mestne občine bo izdelal petletni načrt za graditev stanovanj, vzporedno s tem pa bo zagotovil potrebna zemljišča in vsakoletna investicijska sredstva.

Vse tri Bele bodo dobile pitno vodo

Nekatere vasi predvorske občine že dolgo pogrešajo zdrave pitne vode. Ze l. 1936 je bila ustanovljena vodovodna zadruga, katere zasluga je, da je bil že takrat dograjen vodovod Predvor — Breg. V načrtu je bila tudi napeljava cevi na Bele, toda žal je zmanjkalo denarja in zadeva je zaspala.

Končno je vendar prišel čas, da se izpolni ta želja. Lansko leto je predvorska občina postavila med investicije tudi graditev vodovoda za vasi Zgornja, Srednja in Spodnja Bela. Ko je srednja investicije potrdil in nakazal, je kar zašumelo. Projektivni zavod je dokončno izdelal načrte, gradbeni odbor, ki ga sestavljajo Smedic, Kosmat, Carman, Ratzresen in drugi, je naročil cevi in ostalo potrebno gradivo. Ljudje so prišli za delo in pet kilometrov dolgo trasa je bila prekopana v 6 dneh. Takega navdušenja se res zlepa ne vidi. Dnevno je kopalo nad 200 ljudi, stari in mladi.

Cevi je dobavila tovarna v

loška sredstva. Letna potreba je približno 150 stanovanj. Zidali jih bodo tako, da bo 60% gradenj odpadlo na LOMO in podjetja, 40% pa bo privatnih gradenj.

Gospodarska podjetja bodo letno gradila 60—70 stanovanj za potrebe svojih delavcev in nameštencev. Za podjetja bo gradnja stanovanj obvezna, sorazmerno na število zaposlenih, brutto dohodek in obseg lastnih investicijskih sredstev. Ljudski odbor pa bo podjetjem zagotovil brezplačna zemljišča in potrebne komunalne naprave.

Anhovem in kaže, da so prav dobre. Tudi preizkušnja so dobro prestale. Glavno delo imajo sedaj monterji. Vendar delo ovira prepozna dobava spojnega materiala. Tu pa tam nastajajo še težave, ker je svet močvirin, toda dobra volja premaga vse.

Kakor pri vsaki stvari, je bilo tudi pri gradnji našega vodovoda nekaj nejevernežev, ki so spočetka stali ob strani. Toda tudi ti so končno pristopili kot člani k vodovodni zdruzi in prišli za delo.

Kmetijski svetovalec

Več pozornosti dobrim semenom

V mnogih krajih kranjskega in radovljskega okraja sem opazil, da imajo črno ajdo (siva se že malo kje vidi) zelo, ponekod tudi nad polovico pomešano z zeleno (divjjo) ajdo; pridelek da tudi ta mešanica, toda kvaliteta je slabša in vrednost pridelka znatno manjša.

Semenski oddelek OZZ Kranj ima na razpolago precejšnje količine priznane semenske črne ajde, najboljše kvalitete. Vsi, ki imate slabo seme, ne zamudite prilike, oddajte takoj naročilo svojim kmetijskim združam, te pa naj prejeta naročila čimprej sporoče trgovskemu podjetju OZZ Kranj, da bo to vedelo zadržati zadostne količine domačih potreb.

Posebno bi tu še opozoril na pomen in vrednost dobrega semenskega krompirja. Ako bi pogledali le malo bolj kritično, bi ugotovili, da niti polovica naših pridelovalcev nima zdravega dovolj donosnega in sortno čistega krompirja. Pri mnogih je stanje naravnost kritično, doslegli niso niti polovico normalnega pridelka, nekateri pa komaj le dobro seme; to posebno tisti, ki so še sadili »Oneida« in »Rožnik«.

Okrajne zadržne zveze imajo letos doslej največje zaloge priznane, zdravega, sortno čistega, bogato rodnega semenskega krompirja. Če bi vsi tisti, katerim je zamenjava že skrajna nujnost, segli po njem, bi bilo vseh teh zalog še za domače potrebe mnogo premalo. Kljub navedenemu pa ni zanimanja domačega kupca za ta semenski krompir.

Zaradi ponovnega padca cen potrošnemu krompirju je nastala razlika v ceni še višja. Zato je tistemu, ki bi najbolj potreboval novo seme, to skoro nemogoče nabaviti, ker je imel od slabega semena tako majhen pridelek, da še druge, manj odtolžljive potrebe ne more kriti.

V radovljskem okraju so pozvali kmetijske zadruge, da bi kriale razlike v ceni toliko, aa bi kupec plačal le 10 din za kg. Na ta način bodo zadržali čimveč dobrega semenskega blaga na svojem področju. Več kmetijskih združ je že sedaj dalo za to svoj pristanek.

Z ozirom na opisani položaj mislim, da je to za pozdraviti in podobne ukrepe tudi druge priporočiti, ker to ne bo kori-

loga ljudskega odbora bo, da že prihodnje leto omogoči tudi čimvečjo zasebno gradnjo hiš. Letno naj bi v Kranju zgradili vsaj 60 do 100 enostanovanjskih ali dvostanovanjskih hišic. Ljudski odbor bo skušal vsem upravičnim interesentom zagotoviti brezplačno zemljišče in dolgoročno posojilo v skupnem znesku 50 milijonov dinarjev letno. V ta namen bodo že razlašena zemljišča razparcelirana in napravljene komunalne načrti. Pri privatnih gradnjah bodo zainteresenti morali sprejeti pogoj, da bodo hiše dozidane v treh letih in da bodo praviloma dvostanovanjske ter enonadstropne.

Gospodarski svet pri LOMO bo imenoval poseben odbor za izgradnjo stanovanj, ki bo izpolnjeval organizacijske naloge v zvezi z obveznostmi podjetij in privatnikov, ki bodo zidali. Isti svet bo prav tako pregledal v Kranju prav vse hiše, ki bi jih lahko nadzirali. Na ta način bomo v strogem centru pridobili številna nova stanovanja.

Tako nekako bo izgledalo že prihodnje leto. Vendar bi bilo prav, da stanovanjski problem ne rešujejo samo ljudski odborniki na svojih sejah, temveč bi morali ta vprašanja čimbolj obravnavati tudi zbori volivcev.

Pa še nekaj onim, ki imajo še prilično zdravo seme in dobre pridelke, toda tudi do pol ducata sort skupaj pomešanih. Ti pravijo: »Bom pa dal na vagon, tam gre vse«. Mislim, da bi ti že letos lahko uvideli, da mineva čas, ko je vse šlo, kvaliteta in sortno enotno blago bo vedno iskano. Verjetno bomo drugo leto oddali že tudi nekaj krompirja v inozemstvo, pri tem bo kakovost in sortna čistost se bolj prišla do veljave. Pa tudi domač potrošnik bo nujno postal bolj zahteven. Večina naših potrošnikov mora svoj denar trdo zaslužiti, zato mu mora tudi pridelovalec priznati, da je upravičen zahtevati blago dobre kakovosti.

Razmislite o tem vsi tisti, kiimate primerne semenskega krompirja, nabavite si boljše, prilika se vam nudi! Ne zamudite je, da vam ne bo žal prihodnje jesen.

Tople vrele isčejo

V Potoku še vedno raziskujejo teren in iščejo toplice. Z vrtnjem so predrli 5 m debelo kamenito plast in zadeli v globini 13 metrov na čisto ilovico, ki ima 32° C. Na vrelce z vodo še vedno niso naleteli. Verjetno je vedno plast ilovice. Toplota v tej globini je dokaz, da mora biti globlje še mnogo toplejša voda.

Nekateri upoštevajo samo velike naslove

Nekateri ne berajo časopisov, zato...

Nekateri prebevejo, kaj jim pride pod roko

Nekateri čakajo, kaj bo prinesel čas

Nekateri pa si želijo zanesljivih, točnih in objektivnih informacij

Slednjim se pridružite tudi Vi!

Kupujte, berite in dopisujte v svoj tednik „Glas Gorenjske“

Poslušali smo lep koncert

Gostovanje Akademskega pevskega zbora v Kranju

Akademski pevski zbor iz Ljubljane je na povabilo Kranjskega akademskega društva priredil svoj koncert prvič v Kranju. Izvajal je koroške, dolenske in prilške svatovske pesmi v priredbah skladateljev Gobca, Tomca in Cvetka. Glasbena obdelava pesmi je zelo zanimiva in bi ji bilo treba posvetiti posebno študijo. Prirediteljem pa moramo biti zelo hvaležni, da so se rešili skorajšnje pozabe svatovske pesmi omenjenih območij, katere so del naše narodne bitni. Muzikalno so pesmi različno oblikovane; od preproste harmonizacije do zapletenih kontrapunktnih glasbenih oblik. Zato zahtevajo od izvajalskega korpusa največjo tehnično zmogljivost.

Pevski zbor je že na zunaj simpatičen kolektiv, poln mladostne svežine, česar pri kranjskih pevskih zborih tako manjka. Zelo preseneča popolna zlitost zborovih glasov, ki vsi mehko in polno zvone s pravilnimi nastavki, tako da ne vemo, katerim glasovom bi dali prednost. Poleg čiste intonacije, dikcije ter discipline dihanja smo opazili visoko raven fraziranja, ki ne stremi za nasilnimi dinamičnimi efekti, marveč je dinamična gradacija oprta na logične in umetniške zahteve muzikalne celote. Tehnika petja, posebno dinamično niansiranje, ne dela zboru nikakih težav; slišali smo krasne pianissime in polno doneče fortissime.

Tudi glede interpretacije stoji zbor na visoki umetniški stopnji in imamo vtis, da je to glasbeni instrument, kakršnega že dolgo nismo imeli. Zbor razpolaga tudi s solisti, na katere je lahko ponosen. Do tolikšne tehnične in umetniške zmogljivosti se je zbor mogel dvigniti z naporom intenzivnim delom in pod umetniškim vodstvom dirigenta Radovana Gobca, ki je pokazal, brez vsake patetike v gestikulaciji, dovršenost lepega predavanja v dirigiranju.

Za Kranj je bil koncert velik umetniški dogodek. Žal, da je Kranj, ki se večkrat ponaša za kulturno središče Gorenjske in si ljubosumno lasti velikega slo-

venskega kulturnega tvorca Fr. Prešerna (saj ima tri Prešernove pevске zbornice, dva Prešernova spomenika, Prešernovo gledališče, Prešernov gaj, Prešernov muzej...), pokazal tako majhno kulturno zrelost in razumevanje za ta koncert. Medtem ko se je ves teden lahko navduševal v isti dvorani ob

polni zasedbi, večkrat na dan, pri prikazovanju filma ljubezenskim pikanterijam, da bi pa pokazal smisel do lastnih kulturnih vrednot, tega ne. Dvorana Sindikalnega doma je bila le do četrtine zasedena, prav tako kot Prešernovo gledališče ob premieri »Odločitve«.

S.

TEKMOVANJE JE PRIČELO

Poročali smo že, da so se »Svobode« in ostala kulturna prosvetna društva radovljiskega okraja z Dnevom republike vključila v tekmovanje, ki bo trajalo vse do zaključka sezone konec maja. V tej dobi hočejo društva z intenzivnim delom poziviti kulturno-prosvetno dejavnost radovljiskega okraja. Organizirati hočejo reden študij, čimveč prireditve in gostovanj.

Ze prvi dan tekmovanja, na Dan republike, je gostoval moški pevski zbor jeseniške »Svobode« v petih krajih in nastopal na akademijah v počastitev Praznika ustanovitve Nove Jugoslavije. Plesni orkester, ki je ena najvidnejših sekcij jeseniške »Svobode«, je gostoval minulo nedeljo na Primorskem. Popoldne je imel koncerta z vedrim programom za člane JLA v Prestranku pri Postojni, zvečer pa v Domu kulture v Postojni. Pri obeh nastopih je bila dvorana nabitno polna.

Tudi ostali odseki jeseniške »Svobode« predvidevajo za letošnjo sezono precej nastopov in gostovanj. Gledališka družina s folklorno skupino in morda tudi plesni orkester se pripravljajo na gostovanje v Trbovljah. Folklorna skupina s plesnim orkestrom bo gostovala v Tolmini. Moški in mešani pevski zbor bosta gostovala v kratkem v Jeseniških Rovtih, nato pa predvidevata več gostovanj po Primorskem in obisk industrijskih krajev Štor, Guštanja, Velenja itd.

Pa ne samo s prireditvami, tudi v organiziranju predavanj in raznih tečajev za ideološko-politični dvig članstva bodo društva tekmovala. Ze prvi dnevi tekmovanja kažejo upanje, da bo doseglo tekmovanje svoj namen, t. j., da bo kulturno-prosvetno dejavnost radovljiskega okraja dvignilo na zaželjeno raven.

P. U.

Zasluzeno priznanje

Okrajni ljudski odbor v Radovljici je poslal igralcem Mestnega gledališča na Jesenicah, ki so naštudiralni in uprizorili na predvečer Dneva republike B. Kreftove »Krajske komedijante«, pohvalno pismo. Najvišji forum ljudske oblasti radovljiskega okraja se igralcem zahvaljuje za požrtvovalno delo in jim čestita k uspehu. Pohvalno pismo so javno prebrali na repriži minulo soboto.

Razen pohvalnega pisma so igralci prejeli tudi denarno nagrado 50.000 dinarjev. Okrajni ljudski odbor je s tem dejanjem ponovno dokazal veliko razumevanje za kvalitetno delo delo Mestnega gledališča na Jesenicah. Igralcem je dal s pohvalo in nagrado še več volje do dela v gledališču.

Tudi avtor, dr. Bratko Kreft, ki si je ogledal predstavo, je čestital igralcem in predvsem režiserju Tiču ter bil zadovol-

ljen s predstavo. Na visoka priznanja je Mestno gledališče Jesenice lahko ponosno in mu je želeli le enega, — da bi mu dajalo za nadaljnje uspešno delo tudi gledališko občinstvo potrebno priznanje s polno zasudenimi dvoranami.

Iz Trziča

V petek, 4. decembra je bil na vabilo krajevnega turističnega društva v Trziču lep koncert znanih slovenskih solistov. Nastopila sta violinist Uroš Prevoršek in sopranistka Vilma Bukovčeva. Za klavirjem je spremljal Marijan Lipovšek. Nabitno polna dvorana tržiške Svobode je nastopajoče pozdravila z burnim odobravanjem.

*

V nedeljo popoldne je tržiška gledališka družina tretjič ponovila Bevkovo profašistično dramo »Kajna«. Žal so bili lepaki izobešeni tako pozno in je bila predprodaja vstopnic tako slaba, da javnost o ponovitvi niti ni bila dovolj obveščena. Na popoldanski predstavi je bilo zato le 28 gledalcev. Iz istega vzrokaj je večerna predstava odpadla. (Ob istem času so bila razprodana celo vsa stojišča v kinodvorani, kjer so predvajali notorno slabi avstrijski film »Dvorni svetnik Geiger«.)

L. B.

Iz Kamnika

Ljubljanska Drama je prvič gostovala v Kamniku in sicer s Pygmalionom. Obe predstavi sta bili lepo obiskani. Občinstvo je zelo hvaležno igralcem SNG, da so se odzvali povabilu.

Zakaj tak napredek „Svobode“ v Medvodah

Predsednik društva, režiser dramske sekcije in še nekateri vodilni tovariši medvoške Svobode v prostem času požrtvovalno delajo za njen napredek.

Pri tekmovanju je društvo zasledilo tretje mesto v ljubljanskem okoliškem okraju in prešlo za nagrado strokovne knjige v vrednosti 12.000 dinarjev. Društvo šteje sedaj 250 članov. Se vedno se vanj vpisujejo novinci iz mladine. vrst. Dramska sekcija je imela do sedaj petnajst nastopov na domačem odru, deset gostovanj na Gorenjskem, dve na Notranjskem in eno v Prekmurju. Največ uspehov so doživela dela: »Hananaginic«, »Pesem s ceste«, »Dundo Maroje« in »Gospa ministrica«. Mladinska dramska sekcija pa je uprizorila pravljici »Carobne gosli« in »Trnuljčico«.

Pevsko sekcijo tvorita moški in ženski zbor, ki štejeta skupaj 38 članov. Mladina v njih ni zastopana, zato bo treba zbor izpopolniti z mladimi pevci.

V Glasbeno šolo je letos vpisanih 80 gojencev. Ustanovljena je bila šele lani in že ob zaključku leta so imeli učenci uspel nastop. Imajo tudi svoj orkester, ki bo spremljal spevoigr »Zlatorog«. Premiera bo 12. decembra na domačem odru.

Tudi izobraževalna sekcija dobro napreduje. Knjižnica ima že 2000 knjig. Ljudska univerza je v lanskem in letošnjem letu priredila 12 predavanj iz zdravstva, kmetijstva in politike. Za organizacijo predavanj so letos ustanovili poseben odbor. V šoli v Preski sta dva tečajja nemškega jezika, ki ju obiskuje 80 slušateljev. V kulturno-prosvetnem društvu »Svoboda« pogrešajo strokovnega kadra. Tudi oder bo letos treba povečati.

Občinski ljudski odbor Medvođe in delovni kolektivi iz tovarn bodo »Svobodi« gotovo nudili potrebno denarno pomoč.

L. B.

Za strokovne tečaje je več zanimanja

O stanju našega kmetijstva se je že dosti razpravljalo. Tudi seja obeh zborov OLO Kranj v mesecu decembru bo namenjena predvsem razpravi o stanju in ukrepih za izboljšanje kmetijstva v kranjskem okraju.

Danes, ko kmetovalci vedo, da se jim davek odmerja po katastrskem dohodku, so jim dane večje neposredne koristi. Da bodo vložena sredstva in delo kmetovalcev v resnici tudi njim koristna, morajo sredstva, ki so jih namenili za izboljšanje kmetijstva, razumno izkoristiti, t. j. poznati morajo, v kakšni obliki, višini ali količini, kdaj in kako bodo vplivala na povečanje pridelkov in rentabilnosti. N. pr. danes vsi napredni kmetovalci uporabljajo umetna gnojila, vendar ta gnojila niso pravilno izkoriščena, ker mnogi še ne vedo, katerih hranilnih snovi (dušikovih, kalijevih ali fosforjevih) zemlji primanjkuje in katere kmetijske rastline rabi-jujo več enih ali drugih hranilnih snovi, ne poznajo še dobro sestave umetnih gnojil, načina in časa njihove uporabe.

Zaključek teh trditvev je, da morajo tudi kmetovalci enako kot kvalificirani delavci v industriji stalno izpopolnjevati svoje strokovno znanje. Res je, da razmere in stanje našega kmetijstva do letošnjega leta zaradi objektivnih težav niso v toliki meri vzpodbujale kmetovalcev k pridobivanju večjega stro-

Tudi ljudska tehnika skrbi za kmetijska predavanja

kovnega znanja. Danes, ko so jim dane možnosti, da z agrotehničnimi ukrepi in državno pomočjo zboljšamo svoje gospodarjenje, bi vsak kmetovalec moral stremeti, da se spozna z naprednimi metodami in načini kmetovanja. Te možnosti bodo imeli kmetovalci tudi v letošnjem zimu.

V zimskih mesecih preteklega leta je Ljudska prosveta v Kranju pripravila vrsto strokovnih predavanj iz kmetijstva. Na žalost, obisk kmetijskih predavanj ni bil zadovoljiv, zlasti ne v bogatejših ravninskih vaseh.

Za strokovno izobraževanje kmečkega prebivalstva skrbijo dneve dveletne in enoletne kmetijske gospodarske šole, enoletne gospodarske šole, tečaji z naprednimi metodami in načini kmetovanja. Te možnosti bodo imeli kmetovalci tudi v letošnjem zimu začelo s poukom nekaj (6 — 8) kmetijsko gospodarskih šol. V občinah, kjer bodo te šole odprte, bodo zajele v obvezni pouk vso kmečko mladino v starosti od 15 do 17 let. Po dveh letih pouka bodo obiskovalci kmetijsko gospodarskih šol dobili naziv polkvalificiranega delavca v kmetijstvu. Naziv kvalificiranega delavca si bodo absolventi teh šol lahko pridobili ali s prakso na ureje-

OBRAZI IN POJAVI

Reptilia ali izgubili so mnenje

Servacij Izvednik je aktivist, vsaj misli, da je. Tudi je kulturni delavec in sploh vidna oseba v Zakotju. Njegov položaj pa ni čisto tako sijajen, kakor bi bilo videti na prvi pogled. V zadnjih časih ga nekaj zelo muči: — to, da je nekaj oseb še vidnejših in pa da nikakor ne more uganiti, kakšna je iz dneva v dan linija.

Včasih je bil vedno stoodstotno na njej, pa če je šlo za odkup, organiziranje sestanka ali pripravo tako zamotane in kočljive stvari, kakor je spored kulturne prireditve. Nič mu ni bilo treba premišljevat, samo potegniti je iz žepa notes z beležkami „direktiv“ z zadnje okrajne konference in iz razgovora z okrajnim poverjenikom in — stvar je bila jasna. Nič težav, nobenih posebnih problemov njegovega terena, nobenih dolgočasnih pogovorov z „navadnimi, politično zaostalimi frontovci“, saj je v beležnici črno na belem linija, prava pravcata, dobesedna, vseobsežna in obligatna. Tako je šlo Servaciju Izvedniku v tistih dneh in res ni bilo malo koristi od njega.

Potem je prišel Kominformov napad in blokada, razgibana idejna borba, decentralizacija, delavsko samoupravljanje in vse globlja socialistična demokracija vsepovsod. Servaciju Izvedniku je bilo kakor da gleda hiter in napet film, v katerem ne razumemo poteka, ker v prejšnjih kadrih nismo dovolj pazili, pa se nam je vse skupaj zmešalo v glavi in samo še ogledujemo igralce ter ugibamo, kako neki bo mladi junak ugnal nasprotnika v kozji rog.

In danes, ko bi domnevni aktivist bolj kot kak drug državljani moral prispevati k raznolikosti našega socialističnega življenja, vzpodbujati ljudi k svobodni izmenjavi misli in bi prav s svojim mnenjem, ki bi ga znal razložiti in zastopati,

soustvarjal socialistično javno mnenje, — zdaj se naš Servacij lovi v negotovosti. Nima lastnega mnenja. Izgubil ga je...

Ko nima več opore v direktivi, je pričel vohuniti za mnenji in izjavami „odgovornih tovarišev“, vodilnih članov področnega političnega vodstva. Njihove besede potem povsod samozavestno servira kot svoje prepričanje in se — da bi bili njegovi dokazi „tehtnejši“ — sklicuje na to, da se tudi oni strinjajo z njim. Seveda je nesamostojen; glavno je, da je uganil „uradno mnenje“! Včasih se mu tudi pripeti kaka nevšečnost. Ves se navduši za sobesednikovo idejo, misleč, da izhaja iz določenega vira. In kakšna je potem nesreča, ko se izkaže, da ni bilo tako! Zato največkrat kar vpraša. Tudi v prepiru bo njegov odgovor lahko samo: „Kdo ti je naročil, da tako govori?“ ali: „Saj vem, da ti je to nekdo naročil, samo slabo si ga razumel“.

Nevede je postal cokla v razvoju socialističnih odnosov. Nekateri državljani, ki so navajeni le bolj formalne demokracije, bistvene pa še ne vidijo, ga gledajo in si ne morejo kaj, da si ne bi mislili, da pri nas vlada komandiranje v vsaki malenkosti.

Socialistične demokracije ni brez ljudi, ki svobodno izpovedujejo svoje samostojno socialistično mnenje in ga uresničujejo z zavestno akcijo. Res zavestno! Kdor nima svojega mnenja, tudi socialist ne more biti. V najboljšem primeru je lahko samo slab zvočnik socialističnih formul in forumov.

Servacij Izvednik (a ni samo eden) ne razume, da je podlegel bistvenemu elementu, ki ohranja birokratizem. Najtrdovratnejšemu elementu — tistemu, ki je v človeku samem.

ABC

Poljanci se pripravljajo na svoj praznik

Pred 12. leti so Poljanci dvignili splošen upor proti okupatorju, ki jim je pretil z izselitvijo. Nemci so že ob času košnje leta 1941 začeli s sistematičnim preganjanjem naših ljudi. Prvo je bilo na vrsti slovensko učiteljstvo in ostali napredni ljudje. S preselitvijo je nameraval okupator izolirati ljudstvo od izobraževanja, ker se je bal upora proti njihovim podlim načrtom. Pa se je dobro ukanil.

Preprosto ljudstvo je pod vodstvom KP enodušno spregovorilo: »Ne boste nas pregnali z naše zemlje. Mi vas bomo pregnali tja, odkoder ste prišli!«

19. decembra 1941 je počila nabukovem vrhu prva uporniška puška, ki je pomenila znak za splošno vstajo v Poljanski dolini. Isti dan je imel sejo Pokrajinski komite komunistične partije za Gorenjsko in sklical mobilizacijo. Takrat je odšlo v partizane nad 300 Poljancev.

KMALU BO NOVO LETO! — STE ŽE PORAVNALI LETOSNJO NAROČNINO?

VSE NAROČNIKE, KI SE NISO PLAČALI NAROČNINE, NAPROŠAMO, DA TO KMALU STORIJO.

UPRAVA

»GLASU GORENJSKE«

Prihodnja premiera v PG bo »Trnuljčica«

Hvala vam!

2. decembra smo priredili slepi iz Stare Loke koncert v »Prešernovem gledališču« v Kranju. Dvorana je bila nabitno polna, kar je brez dvoma tudi zasluga delovnega gledališkega direktorja tov. Lojzeta Gostiše. Dober obisk kranjske javnosti in razumevanje množičnih organizacij sta visoko dvignila moralno razpoloženje nastopajočih. Ljubek pozdrav pionirjev in iskren nagovor zastopnice Okr. ljudskega odbora sta v nas vzbudila zavest, da je z nami vse mesto Kranj. Sopka rdečih nageljnov pa sta prinesla v naša srca pomlad in s pesmijo »Naša Soča« smo zahrepeneli, da bi doživeli svojo pomlad vsi naši bratje v Slovenskem Primorju. Viharni aplavzi so nas navdali s čustvom tople domačnosti.

Po končanem programu nas je spet čakalo presenečenje. Pripravili so nam dobro zakusko in naše prijetno razpoloženje se je še stopnjevalo. S predstavnikoma ljudske oblasti, množičnih organizacij, šol in tovarn smo se prav domače in prisrčno razgovarjali, tov. Gostiša pa je skrbel za humor. Vsi prisotni smo nas zabavali še čez polnoč. Čutimo, da se ob slovesu nismo dovolj zahvalili za prijetni večer. Zato naj sprejmejo vsi, ki so na kakršen koli način pripomogli k veliki udeležbi in prisrčni zabavi, našo toпло zahvalo. Anton Čurič

Ing. L. T.

O delu partizanskih društev

v kranjskem odkraju

Društvo v Trziču je letos praznovalo zlati jubilej — 50 letnico svojega obstoja in obletnico ustanovitve prvega telovadnega društva na Gorenjskem. Za to proslavo se je društvo začelo skrbno in temeljito pripravljati že v letu 1952. Najprej so uredili telovadni dom. Bil je premajhen za številne člane in pripadnike, ki jih je društvo zbralo okoli sebe. Danes jih je blizu 420, tako da je društvo po članstvu trenutno najštevilnejše v kranjskem okraju.

Društvo v Trziču je letos praznovalo zlati jubilej — 50 letnico svojega obstoja in obletnico ustanovitve prvega telovadnega društva na Gorenjskem. Za to proslavo se je društvo začelo skrbno in temeljito pripravljati že v letu 1952. Najprej so uredili telovadni dom. Bil je premajhen za številne člane in pripadnike, ki jih je društvo zbralo okoli sebe. Danes jih je blizu 420, tako da je društvo po članstvu trenutno najštevilnejše v kranjskem okraju.

Društvo je v tem letu bodisi v pripravah na svojo obletnico

slug njegov dolgoletni predsednik tov. Konič skupno z upravnim odborom in vaditeljskim zborom.

Društvo v Gorenji vasi je eno najmlajših društev v kranjskem okraju, saj je bilo ustanovljeno šele v jeseni lanskega leta. Odkod tako uspešno delo in uspehi tega najboljšega podeželskega društva v našem okraju?

Društvo je z ustanovitvijo dobilo v last bivši sokolski dom, ki pa je bil med vojno poškodovan. Novoizvoljeni odbor društva je skupaj z vsem članstvom zavil rokave. Obnovili

in razširili so dom, tako da je v letošnjem letu že dobil čisto drugačno lice. Urejen je tako, da bo članstvo v zimskem času lahko v njem telovadilo. Dom bo po končni dograditvi in ureditvi eden najlepših domov »Partizana« na Gorenjskem in ponos Poljanske doline. Za obnovo doma so sredstva zbrali v domači vasi, znatno pa je obnovo podprla tudi republiška zveza »Partizana«.

Društvo je takoj ob ustanovitvi začelo z redno vadbo v vseh oddelkih. Le v poletnih mesecih, ko je bilo v domu največ dela, vadbe ni bilo, zato pa so člani opravili mnogo prostovoljnega dela.

Kljub temu je društvo v preteklem letu pripravilo vrsto prireditve v domači vasi in v Zireh. Člani društva so sodelovali na prvenstvu okrajne zveze »Partizana« v vajah na orodju za leto 1953 v Kranju. Skupaj z osnovnimi šolami in gimnazijami so v počastitev rojstnega dne tovariša Tita imeli v Gorenji vasi »Telovadni zlet Poljanske doline«, na katerem je nastopilo preko 800 nastopajočih iz šol in društev »Partizan« Gorenja vas in Ziri. Sodelovali so nadalje z več točkami na proslavi 29. novembra 1953 v Gorenji vasi. Društvo šteje nekaj nad 100 članov, redna vadba pa je v vseh oddelkih, od najmlajših do članov. Društvo se sedaj pripravlja na veliko telovadno akademijo, ki bo v nedeljo, 20. t. m. v Gorenji vasi v počastitev »Poljanske vstaje« in obletnice ustanovitve JLA. Nastopili bodo vsi oddelki. Za uspehe v društvu imajo največ zaslug marljivi načelnik tov. Jelovčan, društvena vadiateljka Vinka in Vlasta Zganjar, kakor tudi gospodar tov. Pivk in predsednik dr. Gregorčič.

D. F. (Nadaljevanje sledi)

ali pa v počastitev 10. obletnice ustanovitve FLRJ izvedlo v Trziču med športnimi, sindikalnimi in delovnimi kolektivi vrsto raznih športnih tekmovanj v odbojki, atletiki, namiznem tenisu, plavanju itd. V teh prireditvah in tekmovanjih je sodelovalo preko 800 nastopajočih. Poleg tega je društvo s svojimi člani nastopilo tudi na vseh prvenstvih okrajne zveze »Partizana« Kranj v letu 1953, kakor tudi na republiškem zletu v Ljubljani junija t. l. ob proslavi 90. letnice ustanovitve prvega telovadnega društva v Sloveniji. Povsod so člani društva dosegli zadovoljive rezultate.

Zelo svečano je društvo praznovalo svojo obletnico. Ob tej priložnosti je razvil svoj prapor kot prvo društvo »Partizan« v Sloveniji. Na predvečer proslave je bila ena najbolj uspešnih večernih telovadnih akademij na prostem po osvoboditvi na Gorenjskem, na kateri je nastopilo preko 120 telovadcev. Na glavni dan proslave 7. junija t. l. je bil zlet gorenjskih društev »Partizan« slovesno otvorjen s povorko skozi mesto, na popoldanskem telovadnem nastupu pa je sodelovalo blizu 1000 telovadcev »Partizana«. Tako je društvo praznovalo svoj zlati jubilej. Od vseh letošnjih prireditve, ki jih je društvo pripravilo, naj posebej omenimo še organizacijo »Titove štafete« od Ljubelja do Kranja, kjer je društvo v celoti sodelovalo.

V društvu je z odhodom nekaj dobrih vadiateljev postalo vprašanje vadiateljskega kadra najbolj pereče. Zato je društvo poslalo na republiški vadiateljski tečaj v gozdno šolo »Partizana« v Mozirje nekaj svojih tečajnikov z namenom, da si čimprej zagotovijo prepotrebne vadiateljske naraščaj. Za tako uspešno delo v društvu ima gotovo največ za-

Boksarski dvoboj

Prijateljski dvoboj »Zelezničar« (Ljubljana) : Jesenice, ki je bil v nedeljo na Jesenicah, se je končal z zmago domačih 6 : 14.

V bantam kategorij Zen z Jesenic ni imel nasprotnika in je dobil 2 točki brez borbe.

Peresno lahka kat.: Paček (Zel.) : Devčić (Jes.) 2 : 0 po točkah,

lahka kat. Ščurk (Zel.) : Noč (Jes.) 2:1 po točkah,

pol welter kat.: Globokar (Zel.) : Hajdarevič (Jes.) 0:2 po točkah,

welter kat.: Novak (Zel.) : Prstov (Jes.) 0:2 po točkah,

welter kat.: Gorjup (Zel.) : Podgajski (Jes.) 2:0 t. k. o. v prvi rundi,

pol srednja kat.: Zitko (Zel.) : Pilipovič (Jes.) 0:2, k.o. v drugi rundi,

Na tuj račun je hotel razpisno živeti

Šele devetnajstletni delavec Stefan Pokljukar, doma na Rečici pri Bledu, je že star znanec pri okrajnem sodišču v Radovljici. Že pred dvema letoma je bil zaradi tatvin obsojen na 8 mesecev zapora, pozneje pa zaradi vzbujanja narodne nestrpnosti na 2 meseca in 15 dni zapora.

Pa vse to ga ni spametovalo. Za veseljačenje po gostilnah in nočnih lokalih, za ženske in vožnje z avtomobili je rabil veliko več denarja, kot ga je lahko pošteno zaslužil. Posluževal se je lažnih in zvenceh imen in trenutnih posojil z izgovorom, da jih bo drugi dan vrnil, in prodajal predmete, ki jih sploni ni imel ali pa jih je izmaknil ljudem.

Dne 26. maja t. l. je prišel v pisarno KZ Ribno pri Bledu in zahteval upravnika Alojza Muleja. Začel mu je pripovedovati, da ima pripravljene precej lesa in ga želi prodati KZ Ribno. Dejal je, da ima dobre zveze s Filipom Mulejem iz Zeleč, katerega upravnik pozna in ve, da poseduje gozdove. Pokljukar je trdil, da je zaposlen kot šofer pri Transjugu na Jesenicah in da potuje večkrat v inozemstvo. Ko mu je upravnik Mulej obljubil, da bo les kupil, ga je Pokljukar prosil za 5.000 din akontacije. Mulej pa mu jih je izplačal le 3.000. Kot jamstvo je Muleju izročil svojo »Rekurno izpravo«. Naslednji dan je Pokljukar Muleju pisal, da je moral nemudoma odpotovati v inozemstvo, zato naj na vrnitev denarja počaka. Da bi goljufija bolj uspela, se je pripeljal na žago s taksijem tipa »Buick«, o lesu pa seveda ni bilo ne duha ne sluha.

Dne 3. avgusta je prišel Pokljukar v Park hotel na Bledu in se natakarju predstavil kot dobavitelj nekega vojaškega po-

Iz Bohinje

V bližini Bohinjskega jezera je letos razvil svojo dejavnost obrat občinskega podjetja »Meneral«, ki je našel bogata nahajališča gorske krede. Kljub ročnemu delu znaša proizvodnja že nad 700 ton letno. To kredo rabijo tovarne lakov in firnežev, pošiljajo pa jo tudi »Kabl« v Novi Sad in »Kromusu« v Zagreb. Obrat bi bilo treba mehanizirati, kar bi močno povečalo proizvodnjo.

Nad Koprivnikom pa je doma kaolin, katerega se nihče ne izkorišča. Vsekakor bi bilo to

srednja kat. Markovič : Haus (Jes.) 0:2 t.k.o. v drugi rundi,

srednja kat.: Škrjanc (Zel.) : Prstov St. (Jes.) 0:2 t. k. o. v prvi rundi,

pol teži kat.: Preželj (Jes.) ni imel nasprotnika in je točki dobil brez borbe.

zelo dobro, saj so najdbe kaolina tod res obilne, nova proizvodnja pa bi nudila tamkajšnjemu ljudstvu bogat vir dohodkov.

V bližini postaje v Bohinjski Bistrici vidno raste veliko stavbeno gradbišče lesnega obrata »Tomaž Godec«. Zidajo pet štiri-stanovanjskih blokov za svoje delavstvo. V prvih šestih tednih letošnje jeseni so marljivi zidarji »G. G.« z Bleda dogradili kar tri bloke in zdaj dokončujejo še ostala dva. Stanovanjske bloke gradi podjetje »Tomaž Godec« iz denarnega fonda lanskega leta čistega presežka.

Nad Koprivnikom pa je doma kaolin, katerega se nihče ne izkorišča. Vsekakor bi bilo to

srednja kat. Markovič : Haus (Jes.) 0:2 t.k.o. v drugi rundi,

srednja kat.: Škrjanc (Zel.) : Prstov St. (Jes.) 0:2 t. k. o. v prvi rundi,

pol teži kat.: Preželj (Jes.) ni imel nasprotnika in je točki dobil brez borbe.

zelo dobro, saj so najdbe kaolina tod res obilne, nova proizvodnja pa bi nudila tamkajšnjemu ljudstvu bogat vir dohodkov.

V bližini postaje v Bohinjski Bistrici vidno raste veliko stavbeno gradbišče lesnega obrata »Tomaž Godec«. Zidajo pet štiri-stanovanjskih blokov za svoje delavstvo. V prvih šestih tednih letošnje jeseni so marljivi zidarji »G. G.« z Bleda dogradili kar tri bloke in zdaj dokončujejo še ostala dva. Stanovanjske bloke gradi podjetje »Tomaž Godec« iz denarnega fonda lanskega leta čistega presežka.

Iz Cerkelj

Na predvečer Dneva republike je bil v Zadrudnem domu odprt nov kinematograf, v katerem bodo trikrat tedensko redne kino predstave. Cerkljanom, ki so si že davno želeli imeti svoj kino, se je zdaj izpolnila ta želja. Dosedanji obisk kino predstav je ogromen, kar je dokaz, da je tudi naše podeželje željno razvedrila.

Iz Kamnika

Klub rezervnih oficirjev v Kamniku redno prireja predavanja. Pred tremi tedni je predaval kapetan Sladič, to nedeljo pa major ing. Solter.

V počastitev dneva JLA bodo v nedeljo gostovali v Kamniku gojenci letalske šole in se pomerili s Kamničani v odbojki, košarki, ping-pongu in šahu.

Gradnja žičnice na Veliko planino je postala stvarnost. Ustanovni občni zbor Gradbene zadruge »Žičnica Velika planina« bo 18. decembra t. l. v

dvorani hotela Union v Ljubljani, kjer bo podano poročilo o dosedanjem uspešnem organizacijskem in tehničnem delu. Sprejeli bodo pravila, izvolili upravni odbor zadruge in sprejeli načrte za bodoče delo. Delovni kolektivi bodo že sedaj razpravljali o udeležbi v tej Gradbeni zadrugi in izvolili svoje delegate za ustanovni zbor.

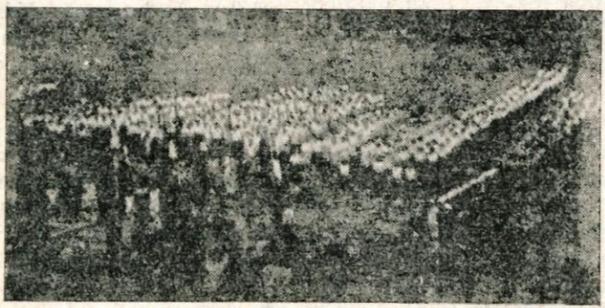
Podjetje »Žičnica«, ki je doslej izdelalo več gozdnih žičnic v Sloveniji in ostalih republikah, je prevzelo izdelavo strojnih naprav za žičnico na Veliko planino. Zico bo izdelala Zelezarna Jesenice, pletenje pa bo izgotovilo podjetje »Novkabel« Novi Sad. S tem bo prihranjeno mnogo deviz. Načrte za gradbene objekte dela Projektivni biro okraja Ljubljana-okolica.

Izhodišna postaja bo tik ob cesti v Kamniško Bistrico, 5 km od mesta. Končna postaja bo na najvišji točki Velike planine — Njivici, ki je visoka 1664,8 m. To je lepa razgledna točka in v bližini so odlična smučišča na Dol, v Tiho dolino in na prostrano planoto Velike in Male planine.

Najmodernejša žičnica v Evropi, ki so jo zgradili pred letom dni v Badgasteinu v Avstriji, prepelje s svojimi 40 sedežnimi kabinami v eni uri 400 oseb v eno smer. Žičnica na Veliko planino ne bo za njo prav nič zaostajala.

Zaradi nenadne prekinitve toka tiskarna ni pravočasno mogla dotiskati te številke našega lista.

Uprava »Glasu Gorenjske«

Nastop »Partizana« v Trziču

ali pa v počastitev 10. obletnice ustanovitve FLRJ izvedlo v Trziču med športnimi, sindikalnimi in delovnimi kolektivi vrsto raznih športnih tekmovanj v odbojki, atletiki, namiznem tenisu, plavanju itd. V teh prireditvah in tekmovanjih je sodelovalo preko 800 nastopajočih. Poleg tega je društvo s svojimi člani nastopilo tudi na vseh prvenstvih okrajne zveze »Partizana« Kranj v letu 1953, kakor tudi na republiškem zletu v Ljubljani junija t. l. ob proslavi 90. letnice ustanovitve prvega telovadnega društva v Sloveniji. Povsod so člani društva dosegli zadovoljive rezultate.

Zelo svečano je društvo praznovalo svojo obletnico. Ob tej priložnosti je razvil svoj prapor kot prvo društvo »Partizan« v Sloveniji. Na predvečer proslave je bila ena najbolj uspešnih večernih telovadnih akademij na prostem po osvoboditvi na Gorenjskem, na kateri je nastopilo preko 120 telovadcev. Na glavni dan proslave 7. junija t. l. je bil zlet gorenjskih društev »Partizan« slovesno otvorjen s povorko skozi mesto, na popoldanskem telovadnem nastupu pa je sodelovalo blizu 1000 telovadcev »Partizana«. Tako je društvo praznovalo svoj zlati jubilej. Od vseh letošnjih prireditve, ki jih je društvo pripravilo, naj posebej omenimo še organizacijo »Titove štafete« od Ljubelja do Kranja, kjer je društvo v celoti sodelovalo.

V društvu je z odhodom nekaj dobrih vadiateljev postalo vprašanje vadiateljskega kadra najbolj pereče. Zato je društvo poslalo na republiški vadiateljski tečaj v gozdno šolo »Partizana« v Mozirje nekaj svojih tečajnikov z namenom, da si čimprej zagotovijo prepotrebne vadiateljske naraščaj. Za tako uspešno delo v društvu ima gotovo največ za-

Slaven : Korotan 5 : 0 (1 : 0)

Okoli 400 Kranjčanov je bilo v nedeljo priča letošnjemu zadnjemu prvenstvenemu nastupu Korotana na domačem igrišču. Trden namen, res samo namen Korotanec je bil, da premagajo moštvo Slavena iz Hrvaške. Vendar so se dogodki na igrišču odvijali precej drugače, namreč v škodo domačega moštva. Slovo ni bilo preveč nadebudno. Kar je uspelo v zadnjih letih samo članu I. lige, Sarajevu, to je uspelo tudi nedeljskim gostom — premagali so Korotan z visokim rezultatom 5:0.

Prvi polčas je potekal v znamenju enakovrednostnih moči, na trenutke je bil Korotan terensko celo nadmočen. Ključno temu, da so gostje vodili z 1:0, so Kranjčani ostro napadali, vendar žoga ni hotela v mrežo. Tri prečke in nekaj ostrih strelcov, ki jih je vratar gostov s težavo ubranil ter razmerje v kotih 6:1 v korist domačih, je bil rezultat terenske nadmoči.

Slaven se na malem igrišču ni takoj znašel in šele v drugem delu je prišlo do izraza njegovo tehnično znanje. Kranjčani so kmalu »zaplavali« in bili so samo še razbita četa. Obram-

ba Korotana razigranemu napadu Hrvatov ni bila več kos. V 57. minuti je Brezar II. drugič kapituliral in nato v 77. in 78. minuti kar dvakrat zapovrstjo. Deset minut kasneje pa se enkrat — zadnjikrat, vendar petič.

Korotanovo moštvo preživlja težko bolezen in, kot izgleda, še ni našlo učinkovitih zdravil. Za pomladanski del tekmovanja to moštvo zelo malo obeta in ni neosnovana skrb, da bo spomladi sledil drugi del težkih porazov.

Sodnik Erlich, ki je vodil nedeljsko tekmo, ni imel težkega dela, ob kočljivih trenutkih pa je bil vedno na mestu.

Hokej

Jesenice: Preteklo nedeljo sta bili na Jesenicah dve prijateljski hokej tekmi. Dva »Papirničar« (Vevče) : Jesenicam B se je končala z rezultatom 9:5, (2:1, 1:1, 6:3).

Mnogo zanimivejša je bila prva mednarodna tekma v tej sezoni v naši državi, med VSV iz Beljaka in Jesenicami, ki se je prav končala s tesno zmago gostov 5:4, (2:1, 2:0, 1:3).

DEZURNA SLUŽBA

Dežurna zdravniška služba v območju ljudskega občinskega odbora mestne občine Jesenice od 11. do 18. decembra: Dr. Avguštin Tancar. Obiski na dom naj se javijo najkasneje do 18. ure zvečer. Po tej uri bo zdravnik obiskoval le bolnike s težjimi poškodbami in močnimi krvavitvami.

GLEDALIŠČE

Prešernovo gledališče Kranj Sobota, 12. dec. ob 17. uri — Zemljan: »Odločitev«. Zaključena predstava za šole Ziri. Gostovanje v Zireh.

Ob 20. uri — Zemljan: »Odločitev«. Izven. Gostovanje v Zireh.

OBE PREDSTAVI: GOSTOVANJE V ZIREH. — Predprodaja vstopnic v Krajevni trgovini kruha in dve uri pred predstavo pri blagajni doma TD Partizan.

Nedelja, 13. dec. ob 16. uri — Gehri: »Šesto nadstropje«. Izven.

Torek, 15. decembra ob 13.30 uri — Zemljan: »Odločitev«. Zaključena predstava za I. gimnazijo Kranj.

Ob 16. uri — Zemljan: »Odločitev«. Zaključena predstava za II. gimnazijo Kranj. Četrtek, 17. decembra ob 15. uri — Klabund: »Krog s kredom«. Zaključena predstava za šole

Cerklje. Gostovanje v Cerkljah. Ob 19. uri — Klabund: »Krog s kredom«. Izven. Gostovanje v Cerkljah.

OBE PREDSTAVI: GOSTOVANJE V CERKLJAH. — Predprodaja vstopnic od srede, dne 9. dec. dalje v trgovini Kmetijske zadruge in dve uri pred predstavo pri blagajni Zadrudnega doma.

KINO

Mestni kino Domžale: Od 11. do 13. decembra nemški film »Niki«, od 15. do 17. decembra francoski film »Prepovedane igre«. Predstave v sredo in soboto ob 18. in 20. uri, v četrtek in petek ob 20. uri, v nedeljo ob 15., 17. in 19. uri.

Mestni kino Kamnik: Od 8. do 11. decembra italijanski film »Čudeži v Milanu«. Od 12. do 16. decembra italijanski film »Bagdadska roža«.

Kino »Radio« Jesenice: Od 12. do 15. decembra ameriški film »Carrie«, od 16. do 18. decembra ameriški film »Roseana Mc Coy«. Predstave ob 18. in 20. uri, v nedeljo ob 16., 18. in 20. uri, dopoldne ob 10. uri matineeja.

Kino »Plavž« Jesenice: Od 12. do 15. decembra ameriški film »Rudniki kralja Salomon«. Od 16. do 19. decembra italijanski film »Nočni taks«. Predstave ob 18. in 20. uri, v nedeljo ob 16., 18. in 20. uri, dopoldne matineeja ob 10. uri.

Kino Koroška Bela-Javornik: Od 18. do 20. decembra ameriški film »Intermezzo«. Predstave v petek in soboto ob 18. in 20. uri, v nedeljo ob 16., 18. in 20. uri.

Kino »Storžič« Kranj: Od 10. do 13. decembra angleški film »Dolgo je pomnil«, predstave ob delavnikih ob 16., 18. in 20. uri, v nedeljo ob 15., 17. 19. in 21. uri. V petek 11. decembra ob 20. uri italijanski film »Ni miru med oljkami«, v nedeljo 13. decembra ob 21. uri ameriški film »Aretacija«. Matineji v nedeljo ob 8.30 uri »Dolgo je pomnil«, ob 10. uri »Aretacija«. Od 14. do 17. decembra ameriški film »Zadeva Paradine«.

Kino »Svoboda«, Stražišče - Kranj: 11. decembra ob 19. uri angleški film »Dolgo je pomnil«. 12. in 13. decembra »Aretacija«. Predstave v soboto ob 18. in 20. uri, v nedeljo ob 14., 16. in 18. uri, ob 20. uri angleški film »Dolgo je pomnil«. Matineja v nedeljo ob 10. uri »Dolgo je pomnil«. 14. in 15. decembra ameriški film »Zadeva Paradine«, predstave ob 19. uri.

Kino »Zadrudnik« Primskovo: 12. in 13. decembra italijanski film »Ni miru med oljkami« predstave v soboto ob 18. in 20. uri, v nedeljo ob 15., 17. in 19. uri.

Kino »Triglav« Cerklje: 11. decembra ameriški film »Aretacija«, predstave ob 18. in 20. uri. 12. in 13. decembra ameriški

film »Dolina orlov«. Predstave v soboto ob 17., 19. in 20. uri, v nedeljo ob 17., 19. in 21. uri. Matineji v nedeljo ob 9. in 10. uri angleški film »Mala balerina«. 14. decembra angleški film »Dolgo je pomnil«, predstave ob 18. in 20. uri.

MALI OGLASI
V nedeljo, 6. decembra izgubljeno legitimacijo »Partizanska spomenica« št. 10387 na poti od železniške postaje Trzič do Kranja, Koroška cesta, prosim vrniti proti lepi nagradi na naslov Ivan Stucin, direktor tovarne obutve »Triglav« Trzič.
Prodaj skoraj nove sani, uporabne za šport ali za težo. — Ivan Zupan, Vrba 24, p. Zirovnica.
Podpisani Jakob Pintar, Zg. Bitnje 13, preklicujem neresnične trditve, da je Franc Alič iz Zg. Bitnje izgubil nogo v nemški vojski. — Jakob Pintar.
Izgubljeno kombinirano volneno rokavico 8. decembra od Milj do Visokega oddati Gros, Milje 17.

OBJAVE • SPOREDNI • OGLASI

OKUD »Enakost« Kranj ima svoj redni letni občni zbor v veliki dvorani hotela »Jelen« v ponedeljek, 14. decembra 1953, ob 18.30 uri. Podporni in aktivni člani ter vsi ljubitelji petja vljudno vabljeni.
Odbor

S črnega kontinenta

Dežela organizacije Mau-Mau

Afriško plemo Kikuju pozna ves svet zaradi upornikov Mau Mau. Pokrajina Kikuju leži v centralni Keniji. Prebivalstvo cenijo približno na milijon. Plemo Kikuju se ukvarja v glavnem s poljedelstvom. Osnova plemenske organizacije je rod. Ta združuje v sebi vse tiste, ki izvirajo iz iste krvi. Več takih družinskih skupnosti tvori plemo.

Posebni običaji plemena Kikuju spremljajo vsakega člana plemena že od najnežnejših let. Ko ima otrok 4 ali 5 let, mu prebodejo uhlja. Najbolj groba poteza v življenju mladega Kikuja je obrezovanje, ki ga doživljuje med 12. in 16. letom. Po tem dogodku postane mladi predstavnik plemena polnopraven član skupnosti. Podobnemu postopku so podvržene tudi deklice. Nato sledi ženitev.

Pred ženitvijo vodijo mladi fantje in dekleta posebno vrsto ljubezni, ki jo tamkajšnji prebivalci imenujejo »pugujuko«. Mladenci tega plemena ne ljubijo deklet. Ljubimkanje na

Običaji pod goro Kenijo

če bi imela še tako važen opravček. Osmi dan v znamenju žrtvovanja zakolje ovco. Njeno mast scvrejo in namažejo z njo mlado ženo.

Moški ima lahko toliko žena, kolikor jih more vzdrževati. Kikujji mislijo, da je življenje srečnejše, če je družina številnejša. Ko se je mož prvič oženil, ga njegova žena čez leto ali dve vpraša, kdaj bo pripeljal drugo ženo. To vprašanje je obvezno, kadar žena pričakuje otroka.

V poligamni družini ima mož svojo lastno kolibo, vsaka žena pa svojo. Zemljo obdelujejo skupno. Mož je glava družine, a običaji mu predpisujejo, da mora redno obiskovati vsako svojo ženo ob določenih dnevih. Na ta način preprečujejo ljubosumnost.

Ločitev

Vsaka žena ima svoje določene dolžnosti v gospodinjstvu. Ločitve so zelo redke, ker smatrajo ženo za temelj vsemu družinskemu življenju. Mož lahko zahteva ločitev, če mu žena ne rodi otrok, če odklanja zakonske dolžnosti, če se ukvarja s čaranjem, če krađe, zapusti moža ali se kako drugače slabo vede proti njemu. Zena se lahko loči iz istih razlogov, samo zadnji zanjo ni veljaven.

Kolibe plemena Kikuju so okrogle, zidovi so leseni, strehe pa iz trstike. Gradnja takega stanovanja traja vsega skupaj en dan. Zena koliba je sveti dom družine. Ta je s pregradami ločena na več prostorov: spalnico, shrambo, otroško sobo in hlev za koze in ovce. Ognjišče je navadno v sredi koče. Ogenj morajo zakuriti vsak večer.

Tabu — pravila

Kadar obišče moža prijatelj, mora priti žena v njegovo kolibo. Če obiskovalec ostane čez noč, tedaj mu žena pripravi posteljo med člani družine. Takrat so vse žene popolnoma svobodne in vsaka lahko izbere enega od gostov in ga nastani v svoji kolibi. To je družabni običaj in ne mož ne žena ne pokažeta niti sledu ljubosumnosti. Sicer pa žena nikoli ne sme tajno povabiti možkega v svoje stanovanje.

Posebna Tabu pravila urav-

umakniti se ji, kadar gre mimo njega itd. Tasti ne sme priti v hišo svoje poročene hčerke, dokler ta ne postane mati.

Noben moški ne sme opravljati nikakršnega gospodinskega dela. Ako bi se ga lotil, potem sploh ne bi mogel najti žene.

in uporaba strupov. Kikujji mislijo, da je tako čaranje v nasprotju z moralnimi zakoni, toda kljub temu je pri njih znana priprava strupa »orogo«. To je pravi strup. Pridobivajo ga čarovniki iz strupenih zelišč. Kako, — to je tajnost. Kadar so pri tem opravili, ne sme nihče nositi obleke ali stopiti v prostore, kjer se to dogaja.

Celo obredni plesi so pod britansko stražo

Ovce in koze predstavljajo glavno sredstvo zamenjave dobrin.

Kikujji se ukvarjajo tudi z obrtjo. Več stoletij že kopljejo železo in uporabljajo železno orožje že od najstarejših časov. Nekateri rodovi so mojstri v lončarstvu. Obdelava kože je važna veja domače obrti, saj jim kože služijo tudi za obleke.

Danes že opažamo težnjo mladine po evropski obleki. Največja ovira temu je, da ženske gledajo na evropska oblačila kot na sredstvo za skrivanje telesnih hib. Nekateri starši ne dovoljujejo svojim hčeram, da bi se poročile z mladeniči, ki nosijo evropsko obleko vse dotlej, dokler ti ne prisujejo, da se ji bodo odpovedali.

Verovanje

Plemo Kikuju veruje v boga Hagaja, stvarnika sveta. Ta bog živi na nebu, toda od časa do časa pride na zemljo in biva na visokih gorah. Ljudje verujejo, da je gora Kenija redno prebivališče boga Hagaja. Kadar molijo, se obračajo proti njej in mu žrtvujejo.

V Keniji je sedaj manj padavin, kot jih pomnijo včasih. Vzrok temu je uničevanje goz-

Poroka

Nad poroko v plemenu Kikuju se Evropejci navadno zgrozijo, če ne poznajo običajev in mislijo, da je deklet prisiljeno stopiti v zakon.

Na dan ženitve ženinovi sorodniki »ugrabijo« nevesto in jo nosijo na ramenih. Ona se bori, joka in vpije, da se noče poročiti. Ponekod se ta lažna borba sprevrže v pravo bitko med sorodnicami ženina in neveste. Temu običaju sledi svečanost na nevestinem domu. Ko se je mlado dekle že vselilo v svojo novo kolibo, pojejo žalostne pesmi kar 8 dni. V tem času se nevesta ne sme prikazati ljudem, pa

navajo odnose med poročenimi ženami in tujci. V družini se točno drže teh pravil. Oče je vrhovni gospodar. Sin in hčerka se smeta pogovarjati s tujcem le tiho in zelo vljudno.

Najhujša kletev

Mati je najčastnejše bitje. Najtežja žalitev, ki jo človek lahko napravi drugemu, je ta, da surovo in nepodobno omenja ime njegove matere.

Zene istega moža se med seboj nazivajo družabnice. Mož se mora vljudno vesti do svoje tašče. Odstopiti ji mora prostor,

dov, toda člani plemena mislijo, da je vzrok v tem, da so mnogi zapustili verske obrede in sploh svete tradicije. Nekateri so sprejeli krščansko vero ali islam, mnogi pa so kratkoma zapustili staro, ne da bi sprejeli novo vero.

Čarovniki in strupi

V verovanje spada tudi čaranje in zdravljenje z zelišči. Večina ljudi nosi nekakšne svetilne proti nevarnosti (amulete). Čaranje, ki ima namen uničevati ljudi, je prepovedano. Prešvedano je tudi pridobivanje

ORKESTER SLEPCEV IN SLEPI DIRIGENT

V veliki dvorani na Dunaju je pretekli mesec orkester slepih glasbenikov z velikim uspehom priredil več koncertov. Orkester je izvajal operetno, klasično in plesno glasbo. Dirigent, ki je prav tako slep, je udarjal takt z nogo, orkester pa je vodil z deskanjem prstov v smeri posameznih instrumentov.

DOVOLJ BACILOV

V nekem velikem trgovskem magazinu v Parizu sta 2 francoska znanstvenika zmerila, ko je bil naval kupcev največji, da je v enem kubnem metru zraka nič manj kot — štiri milijone bacilov.

DEŽNIK POVZROČIL SMRT

Dežnik pokojnega britanskega min. predsednika Chamberlaina je bil svetovno znan. Povzročil pa mu ni nobene škode. Anglež Albert Hall tudi ni mogel nikamor brez dežnika. V Londonu mu je ob deževnem vremenu na mokrem tlaku spodrsnilo, da je padel. Pri tem se mu je jeklena konica dežnika zapčila naravnost v oko in Hall je za posledicami poškodbe umrl.

AMERIŠKI DEZERTER

Ameriško vojno sodišče je imelo opravka z vojakom Robertom Doreym, ki je doma v Sommervillu. Dorey je služil vojske v ameriških okupacijskih četah. Pred 17 meseci je iz Zahodnega Berlina zbežal v Vzhodno cono. Stopil je v sovjetsko službo in dajal sovjetski tajni policiji razna tajna poročila in vojaške podatke. Kmalu pa se je premislil in zopet predal ameriškim oblastem. Obsodjen je bil na 15 let zapora. Amerikanci trdijo, da je v Vzh. coni najmanj še 20 takih dezertarjev.

NOČEJO DOMOV

Prav tako, kot se ujeti Severnokorejci upirajo vrniti v domovino, je tudi nekaj Amerikancev, ki se nočejo vrniti v

Ameriko, ker želijo ostati v Severni Koreji. Amerikanci trdijo, da so med 22 Američani, ki naj ne bi hoteli domov, le trije kominformovci, ki pa strahujejo vse ostale.

450 GRAMOV TEŽAK RADIO

V Franciji so pričeli prodajati miniaturni radio-aparat, ki ga lahko nosimo v žepu ali aktovki. Vsekakor je to najmanjši aparat na svetu. Novi sprejemnik je dolg 15 cm, širok pa niti 4 cm. Opremljen je z dvema akumulatorjema. Tehta 450 gramov.

NEZNANA VRSTA RIB

Poznani južnoafriški ihtiolog profesor Smith je pred nekaj dnevi, po pisanju francoskega lista »France-Tireur«, na vzhodni obali Afrike ujel šest dokaj nepoznatih rib. Profesor Smith je preteklo leto identificiral prvi primer najstarejše poznane ribe na svetu.

UMRLA JE NAJSTAREJŠA VDOVA

Marija Matte iz Boxbourgha blizu Johannesburga v Južni Africi je pred kratkim umrla. Stara je bila 112 let. Poročena je bila 70 let, njen mož je umrl 1938. leta. Pred desetimi leti je Mattejeva izgubila vid. Njeni sestri sta stari okoli devetdeset let in se še prav dobro počutita.

ČUDNO POTRDILO

Kdorkoli je po odkritju Amerike želel potovati iz Španije v Novi svet, je moral najprej dokazati, da niti on niti nihče iz njegove rodbine in bližnjih sorodnikov v zadnjih dveh generacijah ni bil kaznovan od — inkvizicije.

1500 OTROK SO ZAPUSTILE

Kot piše francoski list »Vue Image« so angleške matere v preteklem letu zapustile 1500 otrok. To je največje število zapuščenih otrok v neki državi. Oblasti so našle samo 500 mater, medtem ko je 1000 otrok ostalo brez staršev.

„Orijentalno večerje“

Samo zaradi vablivo zvonečega, eksotičnega naslova, ki naj bi nam razmajal fantazijo, teh vrstic ne bi bilo. Pa je bil program tak in tak, radovedni gledalci pa prav taki. (Na srečo je bila zasedena le pičla polovica dvorane.)

Na svoji turneji po FLRJ (!) je tudi Kranj osrečil „univerzalan i popularan artistički par“ — Bobby in Lilly (spet eksotika!), ki je „prav gotovo“ dopotoval naravnost iz Monte Carla, kjer se je že navlečal dekadentnih buržujev brez razumevanja za „ugodan užitek“ njunega sporeda. Ta pa tudi v Kranju ni bil prav nič podoben naslovu. — „Dodajte i uvjerite se!“ prvi njegov lepak.

Nekaj Lillyjinih plesov v tenčicah („arapska valcna“, „balans“, „Strauss“), ki so bili prav tako daleč od izvirnosti, kakor „za to odgovarajuči kostimi“, in čarovnije („fakirski eksperimenti“) partnerja Bobbyja, — to je bilo vse, kar smo lahko videli. „Solo (Engliš) valcer“ kot uvertura ob spremljavi „moderne tehnične instrumentalne glazbe“ (beri: od naporenega življenja utrujen gramofon in predrt zvočnik!) je dal slutiti, da bomo doživeli večer odmirajoče kvazi-umetnosti, le potujoče dilantizem, ki z resnostjo, še manj z umetnostjo, pač nima nobenega opravka.

Sicer pa tega niti nismo pričakovali! Ceneno kabaretsko in šestorazredno barsko umetnost smo si lahko ogledali za 50, 40 in 30 dinarjev, — za ceno torej, ki jo običajno plačamo, če se res želimo kulturno in spodobno razvedriti.

Ogledali smo si torej to predstavo v sindikalnem (!) domu. In kaj smo še videli razen „Modernog Turbilijona i madjije“? Pol dvorane skoraj same mladine, tudi šolske, ki se je menda prav res zabavala.

Večkrat poudarjamo, da si želimo enotnosti med delavsko, kmečko in šolsko mladino. Želimo si, da bi se ta mladina nekje shajala, tam našla zdravo in vzgojno zabavo, izmenjala misli in skupno reševala svoje probleme. Prvi koraki v to smer so bili že storjeni, začetni uspehi so se že pokazali. Ugotoviti pa moramo, da taki večeri, kakršnega smo morali pretrpeti prejšnjo sredo v Kranju, pač niso primerne za sestajanje mladine. — Nikakor ni vzpodbudno, če mladi fantje z dekleti (15

do 18 let), s cigaretami v ustih sedijo v dvorani, se glasno zabavajo ob slabem programu in delajo neslane opazke.

Prvič — tako obnašanje ni spodobno, drugič pa je veliko vprašanje, ali je mladini sploh dopusten vstop k večernim predstavam, zlasti takim, kjer anonimni Bobby kaže svoje coprnije in se norčuje iz pameti nekega fanta (menda dijaka), ki si ga je izbral za odrskega „poskusnega kunca“, Lilly pa svoje nekdanje bujne oblike skriva za pomanjkljivimi tenčicami. Nič ni pri nas puritanske zadržanosti in moralistične histerije; v presoji pa moramo vendarle obdržati neko mero in ločiti dobro od kvarnega. Da tak „orientalski večer“ res ni najboljšje vzgojno sredstvo, niti okusno razvedrilo, je menda jasno. Brez škode bi „artistički par“ lahko opustil svoje „turneje“ in stopil na posredovalnico za delo, saj tudi „šund“ literature že dolgo več ne tiskamo. Sicer pa tudi ni več mnogo tistih, ki bi svoje dvorane odstopali takim „mojstrovina“.

Dostojnost je povsod zaželena

Včasih zadostuje ena sama nepremišljena beseda ali pa neobzrdana kretanja, da si ustvarimo sodbo o človeku. Osnova lepega vedenja je obvladavanje samega sebe. Nobeno čustvo, naj bo to ljubezen ali sovraštvo, zavist ali zaničevanje, maščevalnost ali žalost, nas ne sme toliko prevzeti, da bi vzbujali s tem pozornost. Navajamo vam nekaj splošnih pravil o lepem vedenju.

Na cesti in v javnih lokalih govorimo tiho. Ni nujno potrebno, da vsi sopotniki v vlaku, na cestni železnici ali pa v avtobusu poslušajo, kaj pripovedujete svoji sosedu. Skrajno nedostojno je, če kdo na javnem prostoru opravlja svoje prijatelje in znance in jih imenuje z imeni. O zasebnih zadevah tujih ljudi navadno ne govorimo, najmanj pa v javnosti.

V gledališču, na koncertih, v kinu in pri predavanjih z zanimanjem sledimo in kolikor mogoče mirno sedimo na svojih prostorih. »Duhovite« opazke so odveč. Svoje zasebno mnenje lahko povemo prijateljem in znancem. Medklici, ki motijo druge poslušalce, so znak skrajne neotesanosti.

Z ljudmi, ki so »v rožcah«, se ne prepričamo. Izzivalne besede preslišimo ali pa se mirno odstranimo. Vsako prerekanje vzbuja pozornost, dobro vzgojen človek pa ne bo hotel nikoli bosti v oči niti z besedo, niti z obleko ali dejanjem. V javnih lokalih se skrbno ogibamo prepriču. S svojo družbo ne

govorimo preglasno, da ne motimo drugih gostov.

Zelo neotesano je tudi, če kdo vleče na ušesa, kaj govorijo pri sosednji mizi. Novega gosta ne ogledujemo od glave do pete. Posebno ženske naj brzdajo svojo radovednost in naj ne kažejo preočitnega zanimanja za oblečena svojih tovarišic.

K dobri vzgoji spada tudi negovana zunanost: skrbno počesani lasje, čiste roke, snažni nohti, čista in zašita obleka, osnaženi čevlji itd.

Z nameščenci v uradih in javnih lokalih se ne pripravljamo! Vsak javen urad ima pritožno knjigo, ki je strankam na razpolago. Če z mirno in dobro besedo ne dosežemo uspeha, se poslužimo pritožne knjige, nika-

kor pa se ne spuščajmo v glasne prerekanja. Nevljudne nameščence lahko ožigosamo v časopisu.

Pri pozdravljanju ne delajmo razlik.

Mladina naj se spoštljivo vede proti starejšim. Starim ljudem dajemo pri stopanju klozda vrata prednost in jim ponudimo svoj sedež v natrpanem vlaku. Vljudnost tudi ne pozna razlik med delavcem in inteligentom.

Pri javnih blagajnah, na pošti in v uradih, kjer je promet živahen, mirno počakamo, da pridemo na vrsto. Vsako prerivanje je odveč in kaže samo slabo vzgojo. Mirno se postavimo v vrsto in čakajmo. Drugi gotovo prav tako težko čakajo kakor mi.

Nasveti

Sivalnega stroja ne mažimo z oljem, dokler ga nismo temeljito očistili prahu. Sicer se olje zmeša s prahom in se zamaša in otrde vsi deli stroja. Po končanem šivanju je treba pod iglo položiti sukheno krpec in sprožiti zapono.

Žepne ure ne polagaj na mrzlo marmornato ploščo nočne omarice ali umivalnika. Olmrzlega marmorja se ura hitro pokvari. Najbolje je, da ura visi.

Od sveč ne kaplja, ako jih položimo pred uporabo za nekaj ur v slano vodo. Zadošča žlica soli na liter vode. Sveče se hitro osuše in gore, ne da bi kapljalo od njih.

Za kratek čas

Nekaj navodil za delo v kuhinji

Dobro urejena in oskrbovana kuhinja, pravilno ravnanje s posodo in živili itd., vse to se v gospodinjstvu dobro obrestuje.

Vsaka gospodinja mora predvsem skrbeti za zračenje. Če kaj prekopi, moramo takoj odpreti okno. Sicer pa te stvari lahko preprečimo, ako lonce in druge posode pokrijemo in kurimo tako, da jedi ne vro preveč.

Praznih posod in pokrovk ne postavljamo na vroč štedilnik. Email poka, pa tudi kovinska posoda se kvari. Jedilnik za naslednji dan si po možnosti na-

pravimo že prejšnji večer. Ostankov jedi ne puščamo v loncu, ampak ga popolnoma izpraznimo in ga napolnimo s toplo vodo. To nam olajša pomivanje. Živila in jedi denimo takoj v jedilno shrambo in jih pokrijemo. Mleko navadno zavremo takoj, ko smo ga prinesle domov.

Kuhanje samo si čim smotrnejše uredimo. Večkrat pogledajmo, če imamo dovolj sladkorja, soli ali kisa, da ne bomo po nepotrebnem zakasnila s kosilom, ker bomo morale še v trgovino.

Ona: Ah, tvoja roka je tako lahka, dragi Aristid. Nikar ne izkoristi ženske rahločnosti!

1. Rdeča popoldanska obleka s črnim žametnim okrasom. 2. Zlato vezenje na ovratniku in pasu da preprosti zeleni obleki eleganco

Zaposleni gospodinji vso pomoč

Sodobno urejevanje stanovanj stremi za tem, da bi bilo čim bolj praktično glede razdelitve prostorov in notranje opreme ter izpopolnjeno z raznimi tehničnimi pridobitvami, kot so: hladna in topla voda, razsvetljava, razni elek. aparati, gospodinjski strojčki itd. S tem razbremenjujemo ženo prekomernega domačega dela, ker je večina žena poklicno zaposlenih izven doma, velik del pa sodeluje v javnem življenju.

Izprenila pa se je tudi miselnost družinskih članov, ki se zavedajo, da ne morejo zaposlene žene same opravljati vseh domačih gospodinjskih del. V mnogih družinah se to delo deli. Družinski člani si sami čistijo obleko, obutev, pospravljajo postelje, skrbe za kurjavo itd. Tu-

di otroci opravljajo lažja dela samostojno in z vso odgovornostjo. Nepravilno ravnanje matere, ki ne navajajo k domačim delom tudi moške mladine. Oddeliti pa ji je taka opravila, ki ji prija in zahtevajo več fizične moči.

Glede na izpremenjene prilike ne veljajo več stara pravila o pospravljanju in čiščenju stanovanj. Nekdaj je bilo natančno določeno, kdaj naj bodo opravljena posamezna dela, a to predvsem v tistih urah, ko je danes žena zaposlena izven doma. Zene si sedaj urejajo domača opravila tako, kakor jim omogočajo delo, stanovanjske razmere, število družine, starost otrok itd. Dolžnost vseh družinskih članov je, da ji nudijo pri tem vso pomoč.

Dragi tovariši železarji!

Nepozabni so nam dnevi, ko ste nas obiskali kot pevci ob volitvah in priredili koncert v Kamni gorici ter ste za veliki praznik republike ponovno prišli k nam ter nas bogato obdarili!

Spoznali smo se in iskreno smo vam hvaležni za vso skrb, ki jo imate za nas železarji z Jesenic!

Prvi ste pristopili k nam z željo, da bi se tudi mi vpeljali v lepše življenje in postali nekoč pošteni delavci. Cutimo vašo ljubezen, dragi tovariši železarji, in vam želimo pri vaših naporih mnogo uspehov!

Vam pa, dijaki iz metalurške šole, ki ste izdelali lepo darilo za našo delavnico, — srčna hvala! Kadar bodo donele žagice in bodo pela kladiva v naših rokah, bomo mislili na vas, ki ste nam ustvarili prve delovne pogoje.

Kličemo: za domovino s Titom — naprej!

Hvaležni gojenci republiškega vzgojnega doma v Kamni gorici.

Dragi Kosobrinček!

VIDELI SMO JELENA

Kmetje so pospravljali še zadnje pridelke s polja. Kar hitro se je stemnilo. Odpravljali smo se domov. Da bi se malo ogreli, smo začeli teči. Drevje se je polagoma razredčilo, videli smo že polja. Na robu gozda sem opazil rjavo gmoto. Ugibal sem, kaj bi to bilo. Darko je pravil, da je konj, Milan pa, da je štor. Ker si nismo bili na jasnem, smo se približali travniku. Bil je jelen. Presenetili smo ga. Ko nas je začutil, se je vznemiril. Dvignil je glavo z mogočnim rogovjem in obstal ko vkopan. Trenutek nato je zdrljal. Ognil se je mlačega smrečja in zavil na polje. Rogovje je položil na pleča in lahkotno preskočil glogov grm. Nekaj časa je begal po polju, po-

tem pa zavil v sosednji gozd. Ker teh mogočnih živali v bližnjih gozdovih ni, sklepam, da je prišel iz Kokrške doline

Zdravo! Vladislav Čebula

Lepe so bile proslave

V zastave zavita jugoslovanska mesta pričajo lahko vsakemu tujcu, da praznujemo enega največjih praznikov. Res je tako. Svobodni narodi Jugoslavije praznujejo deseto obletnico II. zasedanja AVNOJ v Jajcu. Vrh tega pa praznujemo tudi deseto obletnico ustanovitve republike. Tudi danes, dne 29. novembra, so se zbrali vsi člani Izvršnega sveta v Jajcu. Tovariš Tito je dobil diplomu za svoje požrtvovalno delo za narodovo blaginjo.

Tudi v Kranju smo proslavili ta dan kar se da svečano. V šoli smo imeli svojo proslavo. Za otvoritev je pevski zbor zapel dve pesmi in sicer Bohor žari in Razpršite se megličice. Za uvodom je imel prof. Zumer govor, v katerem je poudaril

našo državljansko dolžnost. Po tem govoru, ki je bil zelo zanimiv in dolg, sta sledili še dve deklamaciji. Ob koncu proslave pa smo zapeli še himno, potem pa odšli domov.

Zvečer sem odšel še na proslavo v zadrudni dom na Primskovem. Proslava je bila pestra in zelo dobro izvedena. S sodelovanjem gumarske šole in kulturnega društva »Svoboda« je proslava zadovoljila številne gledalce.

Ker sva z Vladom še kakor Ljubljancina, sva bila v nedeljo zvečer v Ljubljani. Sla sva na akademijo v dom JLA. Bili je zelo lep spored, tako da nama je bilo kar težko, ko je bil konec. Najprej je ljubljanski komorni zbor zapel dve pesmi, nato je Sava Severjeva recitala, Sonja Drakslerjeva in Friderik Lupša pa sta zapela nekaj pesmi. Proti koncu je spet nastopil komorni zbor.

Tako so proslavljali ta dan vsi zavedni državljani. Riko Varé

GORENJSKI PIONIR

Ariel Kassak:

Z obema rokama pograbi Lilian nogo in jo potisne na mesto.

Naprej, naprej! Bum!
Nazaj!
Še enkrat: naprej, naprej! Bum!
Spet nazaj!
Naprej! Bum! Vrata so se stresla.
Nazaj!
Naprej! Vrata se udajajo. Morda samo še enkrat.
Naprej!, nazaj!, naprej! Bum!

Na volanu je ležala Lilian v globoki omedlevici, ko so vrata popustila in padla. Avto je stekel v temo in obstal ob živi meji. Motor se je ustavil. Sunek je vrgel dekle v rosono, mrzlo travo. Vse okrog nje je bil zrak čist, dober, slahek zrak!

Harry se je pripeljal na posestvo, ko je bilo že temno. Od služkinje-policista je izvedel, da sta bili obe prijateljici na celodnevem avtomobilskem izletu in sta se že vrnili. Zapeljal je avto pred glavni vhod in stekel v hišo. Povsod je že vladala tišina.

Nalahno je potrkal na Lilianina vrata. Ni sprejel odgovora. Pritisnil je na klju-

ko, vstopil in prižgal luč. Liliane ni bilo v sobi. Že je hotel sobo zapustiti, ko je iz svoje sobe stopila Mary in naperila nanj svoj revolver.

— Kdo vam je dovolil, da vstopite, je vprašala odločno.

— Dol revolver! Kje je Lilian?

— Kaj je ni? je vprašala vsa zaskrbljena. — Pred dobro uro sva se pripeljali. Jaz sem šla takoj spat, ona pa je hotela še spraviti avto v garažo. Harry je že stekel. Ko je priteklo do garaže, je opazil vrta vrata. Na njih ni bilo žabice, niti verige. Začutil je vonj po izpuhu, vendar ni deloval noben motor.

— Lilian, Lilian!

Tedaj je zagledal ob živi meji svetlobo luči njenega avta. Kmalu za tem jo je našel v travi.

— Lilian, Lilian! Moj bog, ali je mrtva! je zavpila Mary, ki je pritekla za njim.

— Ne, še diha! Lilian, Lilian! je zaklical in jo tresel. Položil je njeno glavo na svoj kolena in jo odločno udaril po licih. — Zbudite se!...

Odprla je oči. Pogled je bil zmeden.

— Zastrupljena sem s plinom, je zajec-

ljala. Ničesar ne vidim. V garaži... izpuh...

Znova je izgubila zavest.

— Ogljikov dvokis! je zarjovel Harry.

— Kave, kave, mnogo kave, brž!

Mary je stekla. Sam je pa z umetnim dihanjem pričel obujati Liliano.

Z Mary so pritekli tudi Marga in skoraj vse služabništvo. Prinesla je veliko posodo s kavo.

Marga je zaklicala:

— Ali je res, da se je Liliani pripetila nesreča, da je bila zastrupljena s plinom?

Ni je pogledal, ni ji odgovoril. Dvignil

je Lilianino glavo in jo prisilil, da je požirala kavo, kozarec za kozarcem. Končno se ji je vrnila barva v lica in je spet odprla oči.

— Dobro, je rekel Harry. — Ali je kdo poklical zdravnika?

— Da, gospod, sem, je odgovoril upravnik.

Vsi, ki so bili zbrani okrog nje, so Harryju pomagali in z velikim sočutjem gledali v dekle.

— Spravimo jo v posteljo! Lilian, okleinite se me okrog vratu!

Dvignil jo je s tal. Poslušno kot otrok se ga je oklenila in naslonila glavo na njegove rame z občutkom, da je končno na varnem.

Odprla je oči. Bila je v postelji. Potem se je pričela spominjati. Obupnega boja z vrati, potem njega, ki jo je našel, potem, kako ji je bilo slabo. Potem, da ji je nekdo dal injekcijo in je končno utonila v sen.

Ozrla se je po sobi. Danilo se je. V polmrazu je zagledala Harryjev obraz. Sedel je ob postelji.

Iztegnila je roke proti njemu in zajokala.

— Bilo je tako strašno! Ujeta sem bila, orodje in revolver so mi ukradli! Nisem vedela, kako naj se rešim.

Harryjev oprijem je postal trši. Ko je našel Liliano, ni bil noben motor v pogonu, tudi vrata niso bila več zaklenjena. Ko bi jo našli mrtvo, bi vsakdo mislil, da jo je umoril izpuh njenega lastnega avtomobila.

Čutil je njene solze na svojih licih.

— Odpustite mi, Bert, mislila sem, da držite z njo! Bila sem blazna! Imam vas tako rada, tako rada! Res. Bila sem tako nesrečna.

— Vem, dušica. Tudi jaz te imam rad!

— Res, je zaklicala pol v jok, poi v smehu in ga tesno objela.

Njuno srečo je prekinil zdravnik.